

KL 16/2008

29.9.08

Jatkokoulutus

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: tutkimuskoordinaattori]

LIITE 2

(1-5s.)

Sisällysluettelo

- 1 Jatko-opiskelun tavoitteet ja johtaminen
- 2 Jatko-opintojen ohjaus
- 3 Jatko-opiskelijaksi hakeminen ja jatko-opiskelijavalinta
 - 3.1 Mentorit
 - 3.2 Tutkimussuunnitelma
- 4 Opiskelijan ja ohjaajien oikeudet ja velvollisuudet
- 5 Jatkokoulutuksen toteutus
 - 5.1 Jatko-opintoseminaari
- 6 Tutkijakoulut
- 7 Jatko-opintojen seuranta
- 8 Viimeistelykausi
- 9 Ohjeistus

Jatko-opiskelun tavoitteet ja johtaminen

Tietojenkäsittelytieteen jatko-opintojen tavoitteena on hankkia syvälinen perehtyneisyys johonkin tietojenkäsittelytieteen erikoisalaan ja saavuttaa siinä valmius luoda uutta tieteellistä tietoa. Jatko-opinnot aloitetaan normaalisti FM-tutkinnon pohjalta, usein pro gradu -tutkielman aihepiiristä. Suuri osa jatko-opiskelijoista kuuluu ns. tutkijakouluihin.

Laitoksen jatko-opintotoimikunta koordinoi jatko-opiskelua. Jatkokoulutuksen sisällöt suunnitellaan erikoistumislinjoilla sekä tutkijakouluissa; suurin osa jatkokoulutuskursseista on yhteisiä syventävien opintojen kanssa. Koulutuksen muu johtaminen on kuvattu osiossa Peruskoulutus.

Jatko-opintotoimikunta päättää jatko-opintosuunnitelmien hyväksymisestä laitoksella, seuraa jatko-opintojen etenemistä ja ohjauksen laatua sekä käsittelee mahdolliset poikkeustilanteet. Jatko-opintotoimikunta on myös vastuussa laitoksen jatko-opintoseminaarin järjestämisestä.

Toimikuntaan nimetään kolme jäsentä. Toimikunnan sihteerinä toimii laitoksen tutkimuskoordinaattori. Jatko-opintotoimikunnan jäsenet nimetään kolmevuotiskaudeksi samalla aikataululla kuin laitoksen johtoryhmä.

Jatko-opintojen ohjaus

Jokaisella jatko-opiskelijalla on nimetty vastuullinen ohjaaja, jonka kanssa tutkimussuunnitelma on laadittu, ja joka sitoutuu opiskelijan ohjaukseen. Laitoksen käytäntönä on nimetä kullekin jatko-opiskelijalle myös kaksi mentoria, jotka antavat lisätukea.

Väitöskirjan varsinaisena ohjaajana toimii tyypillisesti professori tai laitoksella kiinteästi toimiva dosentti. Lisäksi lähiohjaajana voi toimia postdoc-tasoisia henkilöitä. Menestyksekkään jatko-opiskelun kannalta tärkeintä on, että ohjaajat ovat riittävän asiantuntevia, pysyviä ja ohjaukseen sitoutuneita.

Jatko-opiskelijaksi hakeminen ja jatko-opiskelijavalinta

Jatko-opinto-oikeuden myöntämisestä päättää tiedekunta. Hakemus jatko-opiskelijaksi esitetään ensin laitoksen jatko-opintotoimikunnalle, joka päättää jatko-opintosuunnitelman hyväksymisestä laitoksella (eivät yksittäiset professorit). Toimikunnan professorijäsen allekirjoittaa hakemuksen toimikunnan hyväksynnän jälkeen.

Jatko-opiskelijavalinnan kriteereinä käytetään tiedekunnan päätöksen mukaisesti perustutkinnon opintomenestystä, tutkimussuunnitelman ja jatko-opintosuunnitelman realistisuutta sekä ohjauksen saatavuutta. Laitoksella jatko-opintotoimikunta arvioi näitä tekijöitä ennen jatko-opintosuunnitelman hyväksymistä. Toimikunta voi myös palauttaa suunnitelman opiskelijalle ja ohjaajalle täydennettäväksi. Suunnitelma hyväksytään vain jos kaikki yllä mainitut tekijät ovat kunnossa ja kokonaisuutena suunnitelma jatkotutkinnon suorittamiseksi on uskottava. Pelkästään kurssien suorittamisesta kiinnostuneet opiskelijat ohjataan suorittamaan kursseja esim. erillisopintoina.

Jatko-opiskelijaksi haluava opiskelija ottaa pääsääntöisesti ensin yhteyttä mahdolliseen ohjaajaan (tai ohjaajiin) aiheesta ja ohjaussuhteesta sopimiseksi sekä jatko-opintosuunnitelman laatimiseksi. Mikäli opiskelija ei ole varma, kuka laitoksella sopisi parhaiten ohjaajaksi, voi hän ottaa yhteyttä jatko-opintotoimikuntaan, joka ohjaa opiskelijan soveltuvalla ohjaajalle hakemuksen valmistelua varten. Jos löytyy ohjaaja, joka on valmis sitoutumaan opiskelijan ohjaamiseen, hän valmistelee opiskelijan kanssa yhdessä jatko-opintosuunnitelman. Jatko-opiskelijaksi haluava toimittaa yhdessä ohjaajan kanssa tehdyn jatko-opintosuunnitelman laitoksen tutkimuskoordinaattorille paperilla ja sähköisesti. Toimikunta käsittelee hakemuksen ja lähettää sen edelleen tiedekuntaan päätettäväksi.

Jatko-opinnot voi laitoksella aloittaa milloin tahansa, erityisiä hakuaikoja ei ole. Jatko-opintotoimikunta kokoontuu tarvittaessa ja pyrkii käsittelemään kaikki saamansa hakemukset viikon kuluessa niiden jättämisestä.

Jatko-opinto-oikeutta ja sen hakemista koskevat säännöt ja lomakkeet ovat tiedekunnan jatkotutkintosivuilla (<http://www.helsinki.fi/ml/tutkimus/>).

Laitos on täsmentänyt tiedekunnan ohjeita kahdelta osin (mentorit, tutkimussuunnitelma). Näitä kuvataan seuraavassa. Laitoksen jatko-opintojen esittelysivulla (<http://www.cs.helsinki.fi/opiskelu/tutkijaksi/index.html>) annetaan käytännöllisiä ohjeita jatko-opinto-oikeuden hakemisesta ja jatko-opiskelusta.

Mentorit

Hakemuslomakkeeseen tulee mielellään kirjoittaa ehdotus kahdesta mentorista. Mentorien tehtävänä on tukea jatko-opintoja tapaamalla jatko-opiskelija vähintään kaksi kertaa vuodessa esim. posteriesittelyssä ja monipuolistamalla näkemystä väitöstyön sisällöstä, suunnasta ja merkityksestä. Mentorien roolina on rohkaista ja tukea jatko-opiskelijaa, ei arvioida tätä. Mentorit voivat olla laitoksen muista tutkimusryhmistä tai muista yliopistoista. Mikäli opiskelija on jonkin tutkijakoulun jäsen ja hänellä on mentorit tai vastaavat tutkijakoulun puolesta, käytetään samoja mentoreita. Mikäli opiskelijalla on monta ohjaajaa, nimetään mentoreita vastaavasti vähemmän.

Tutkimussuunnitelma

Tutkimussuunnitelman toivottu pituus laitoksella on 4-5 sivua. Tutkimussuunnitelmasta on käytävä ilmi vähintään seuraavat kohdat:

1. Tutkimusalueen nykyinen tilanne (state-of-the-art)
2. Suunniteltu tutkimus
3. Odotetut tutkimustulokset ja aikataulu, mukaanlukien arvioitu väittelyaika
4. Mahdollisimman konkreettiset tavoitteet kahden ensimmäisen vuoden osalta
5. Rahoitussuunnitelma
6. Lähdeviitteet

Esimerkkejä tutkimussuunnitelmista on laitoksen jatko-opintosivuilla.

Opiskelijan ja ohjaajien oikeudet ja velvollisuudet

Tiedekunnan mukaan jatko-opiskelijalla ja ohjaajalla on seuraavat oikeudet ja velvollisuudet (ks. [1] (<http://www.helsinki.fi/ml/jatko-opiskelu/jatko-ohjaus.html>)).

Jatko-opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet:

- oikeus saada säännöllisesti ohjausta
- velvollisuus päivittää ja hyväksyttää laitoksella jatko-opintosuunnitelma vähintään kerran vuodessa
- velvollisuus raportoida tutkimuksen ja opintojen etenemisestä säännöllisesti
- velvollisuus ilmoittaa vastuulliselle ohjaajalleen mikäli jatko-opintojen suorittaminen viivästyy huomattavasti jatko-opintosuunnitelmaan merkitystä
- velvollisuus osallistua laitoksen toimintaan (opetus- tai laitostehtäviin) mikäli opiskelijalla on työpiste laitoksella, kuitenkin siten ettei jatko-opintojen eteneminen hidastu.

Vastuullisen ohjaajan oikeudet ja velvollisuudet:

- velvollisuus antaa säännöllisesti ohjausta sekä tutkimustyössä että opinnoissa
- velvollisuus seurata jatko-opiskelijan tutkimustyön ja opintojen etenemistä
- velvollisuus huolehtia jatko-opiskelijan ohjauksen jatkuvuudesta, mikäli vastuullinen ohjaaja ei virkavapauden tai jonkun muun syyn takia pysty itse jatkamaan ohjaussuhdetta
- oikeus irtisanoutua ohjaussuhteesta, mikäli jatko-opiskelija ei osaltaan täytä jatko-opintosuunnitelmassaan antamia sitoumuksia.

Lisäksi vastuullisen ohjaajan ja laitoksen velvollisuutena on tukea jatko-opiskelijan integroitumista tiedeyhteisöön.

Jatkokoulutuksen toteutus

Jatko-opinnot jakautuvat kurssiopintoihin sekä tieteellisen tutkimuksen toteutukseen ja raportointiin väitöskirjana (ja/tai lisensiaatintutkielmana). Jatko-opintoihin kuuluu oman aineen syventäviä opintoja, sivuaineopintoja ja mahdollisia tutkijanuraa tukevia opintoja kuten yliopistopedagogiikan kursseja. Laitoksen kurssit järjestetään Peruskoulutus-osion kuvaamalla tavalla, minkä lisäksi tutkijakoulut järjestävät omia kurssejaan.

Jatko-opintoseminaari

Jatko-opintotoimikunta on vastuussa laitoksen jatko-opiskelijoille tarkoitetun jatko-opiskelijaseminaarin järjestämisestä. Seminaari on pakollinen kaikille 1.8.2008 jälkeen aloittaneille jatko-opiskelijoille.

Yksi seminaarin keskeinen toimintamuoto on opiskelijoiden omat esitelmät. Erityisesti jokainen opiskelija pitää esitelmän omasta tutkimuksestaan kahden vuoden opiskelujen jälkeen. Esitelmässä opiskelija esittelee saavuttamiaan tutkimustuloksia sekä suunnitelman väitöskirjan loppuunsaattamisesta. Seminaarissa käsitellään myös tieteellistä työtä, mm. tutkimusta, tieteellistä kirjoittamista ja esiintymistä, sekä arvioidaan ja annetaan palautetta toisten jatko-opiskelijoiden tutkimustyöstä.

Lisätietoja seminaarista seminaarin kotisivulta (<http://www.cs.helsinki.fi/kurssit/seminaarit/582710/>).

Tutkijakoulut

Tutkijakoulut täydentävät laitoksen syventävien opintojen tarjontaa tutkijakoulutettaville suunnatuilla omilla kursseillaan. Lisäksi tutkijakoulut rahoittavat jatko-opintoja ja järjestävät jatko-opintojen ohjausta laitostason ohjauksen ohelle.

Laitos osallistuu neljän tutkijakoulun toimintaan:

- Hecse (<http://www.cs.helsinki.fi/hecese/>) - Helsinki Graduate School in Computer Science and Engineering.

Hecse on osa kansallista verkostoa Network of Finnish Graduate Schools in Information Technology (Figsit) (<http://www.cs.helsinki.fi/figsit>)

- ComBi (<http://www.cs.helsinki.fi/combi/>) - Graduate School in Computational Biology, Bioinformatics and Biometry
- KIT-tutkijakoulu (<http://www.ling.helsinki.fi/kit/tutkijakoulu/>) - Kieliteknologiaverkoston tutkijakoulu
- Sose (<http://www.cs.tut.fi/~sose/>) - Graduate School on Software Systems and Engineering

Edelläolevien lisäksi HIIT on mukana tutkijakouluissa:

- UCIT (<http://www.cs.uta.fi/ucit/>) - Graduate School in User-Centered Information Technology
- GEBSI (<http://project.hkkk.fi/gebsi/>) - Graduate School for Electronic Business and Software Industry

Tutkijakoulujen sivuilla kerrotaan jatko-opiskelijoiden valinnasta ja annetaan hakuohjeet. Lisäksi kerrotaan jatko-opintojen aloittamisesta, ohjauksesta ja seurannasta, väitöskirjan formaatista sekä valmistumisesta.

Jatko-opintojen seuranta

Jokainen jatko-opiskelija toimittaa jatko-opintotoimikunnalle raportin opintojensa edistymisestä vuosittain. Raporttiin sisältyvät päivitetty opintosuunnitelma ja tutkimussuunnitelma. Edistymisraportit toimitetaan jatko-opintotoimikunnan sihteerille sähköisesti.

Päivitetystä tutkimussuunnitelmasta tulee käydä ilmi lyhyesti siihen asti saavutetut tulokset sekä mahdollisimman yksityiskohtainen suunnitelma tutkimuksen seuraavista vaiheista. Kahden vuoden jatko-opintojen jälkeen tulee tutkimussuunnitelmassa olla mukana selkeä väitöskirjasuunnitelma, josta käy ilmi, miten ja millä aikataululla opiskelija aikoo saattaa väitöskirjansa valmiiksi.

Vuosittain opiskelija käy ohjaajansa ja mentoreidensa kanssa ohjaus- ja mentorikeskustelut. Ohjauskeskustelu voidaan yhdistää normaaliin vuosittaiseen kehityskeskusteluun.

Edistymisraportti voidaan laatia siten, että samaa raporttia voi käyttää niin laitokselle kuin tutkijakouluun raportoidessa.

Jatkokoulutukseen liittyy muodollinen etenemisen seuranta tiedekunnan ohjeistamalla tavalla: pitkään jatko-opiskelijana olleen opiskelijan on uudistettava jatko-opintosuunnitelmansa (haettava suunnitelmalle jatko-opintotoimikunnan hyväksyntä) ennen vuotuista opiskelijaksi ilmoittautumistaan.

Tutkimuskoordinaattori pitää yllä listaa laitoksen jatko-opiskelijoista, ohjaajista, aiheista ja aikataulusta.

Viimeistelykausi

Siirtymäkauden 2008-10 aikana laitos voi hyvin perustellusta hakemuksesta ottaa jatko-opintojen loppuvaiheessa olevan opiskelijan lyhyeen toimintamenorahoitukseen työsuhteeseen väitöskirjan viimeistelyä varten. Edellytyksenä on toimintamenorahojen riittävyys ja vakuuttava näyttö siitä, että väitöskirja valmistuu tänä aikana. Tämän kauden tarkoituksena on mahdollistaa täysipäiväinen keskittyminen väitöskirjan loppuun saattamiseksi ilman muita velvollisuuksia (esim. opetus, projektityöt). Viimeistelykautta haettaessa on väitöskirjan kokoonpanon oltava selvillä; toisin sanoen viimeistelykaudella ei rahoiteta uusien tutkimustulosten tekemistä vain pelkästään väitöskirjan viimeistelyä. Nippuväitöskirjojen osalta väitöskirjaan kuuluvien julkaisujen on pääsääntöisesti oltava hyväksytyjä, mutta viimeistelykausi hakemukseen voidaan sisällyttää myös julkaistavaksi lähetettyjä käsikirjoituksia kuitenkin niin, että ne eivät muodosta merkittävää osaa väitöskirjan sisällöstä. Viimeistelyrahoitusta ei uusita.

Hakemus viimeistelykaudesta toimitetaan laitoksen tutkimuskoordinaattorille sähköpostilla. Jatko-opintotoimikunta harkitsee jokaisen hakemuksen kohdalla tapauskohtaisesti viimeistelykauden tarpeen.

Ohjeistus

Tiedekunta ylläpitää ohjeita jatkotutkinto-opiskelusta (<http://www.helsinki.fi/ml/tutkimus/index.html>) .
Laitoksella on koottu erilliseen ohjesivuluonnokseen (<http://www.cs.helsinki.fi/opiskelu/tutkijaksi/jatko-opinnot.html>) kattava paketti konkreettisia ohjeita jatko-opintojen aloittamisesta, niiden suorittamisesta ja tutkimuksen tekemisestä sekä valmistumisesta, väitöskirjan painamisesta väitöstilaisuuden ja karonkan järjestämiseen.

Haettu osoitteesta <http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Jatkokoulutus>

- Sivua on viimeksi muutettu 22. syyskuuta 2008 kello 17.43.
- Tämä sivu on näytetty 4615 kertaa.
- Tietosuojakäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta
- Vastuuvapaus

Virkavapaudet/työsuhteeseen nimitykset (TMS)

Nimi	Nimike	Vakanssi nro	Hoitoprosentti	Alkupaivamaara	Loppupaivamaara	Talousarvioelin koodi	Projektikoodi	VA	Esityksen antaja	Pastaja
------	--------	--------------	----------------	----------------	-----------------	-----------------------	---------------	----	------------------	---------

Palvelukseen otetut (työsop suhteiset)

Nimi	Nimike	Vakanssi nro	Hoitoprosentti	Alkupaivamaara	Loppupaivamaara	Talousarvioelin koodi	Projektikoodi (enttelyk.)	VA	Esityksen antaja	Pastaja
Ahonen, Lauri	tutkimusavustaja	99999	100,00%	01.09.2008	31.03.2009	29500114	440003	523	Essi Kangastraru	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Ahonen, Teppo	tohtorikoulutettava	99999	100,00%	01.09.2008	31.12.2008	29605301	1111942	523	Kjell Lemström	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Andersson, Mikael	tutkimusavustaja	99999	41,40%	01.09.2008	31.12.2008	29500114	480248	5233	Floréan/ Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Forsblom, Andreas	tutkimusavustaja	99999	55,20%	01.09.2008	30.04.2009	29500114	45090548	5233	Patric Floréan	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Forsblom, Andreas	tutkimusavustaja	99999	100,00%	01.05.2009	31.07.2009	29500114	45090548	5233	Patric Floréan	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Hankalahi, Aleksi	tutkimusavustaja	99999	55,20%	01.09.2008	30.10.2008	29605301	1118653	5232	Esiko Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Hultunen, Silja	tohtorikoulutettava	99999	100,00%	01.09.2008	31.08.2009	29500114	440002	523	Roman Yangarber	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Jokipi, Matti	tutkimusavustaja	99999	27,60%	01.09.2008	31.12.2008	29500114	45090548	5233	Patric Floréan	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Katainen, Riku	tutkimusavustaja	99999	55,20%	01.09.2008	31.05.2009	29605301	1118653	5232	Esiko Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Korhonen, Janne	tutkimusavustaja	99999	69,00%	15.08.2008	31.12.2008	29605301	1118653	5232	Esiko Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Kukkonen, Joonas	tutkimusavustaja	99999	100,00%	01.09.2008	31.12.2008	29500114	480248	5233	Floréan/ Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Mikkilä, Niko	tohtorikoulutettava	99999	100,00%	01.09.2008	31.12.2008	29605301	1111942	523	Kjell Lemström	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Nicolas, Francois	Postdoctoral researcher	99999	100,00%	01.10.2008	30.09.2009	29605301	1118653	5232	Esiko Ukkonen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Nurmi, Petteri	tohtorikoulutettava	99999	100,00%	01.01.2009	31.12.2009	29500114	45090548	5233	Patric Floréan	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Sinkkilä, Reetta	tohtorikoulutettava	99999	100,00%	01.07.2008	30.06.2009	29500114	45090551	523	Eero Hyvönen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Wessman, Jaana	tohtorikoulutettava	99999	55,20%	01.08.2008	31.07.2009	29500114	47202731	523	Heikki Mannila	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Vitanen, Leena	liedottaja	99999	100,00%	15.09.2008	31.03.2009	29500111	799001	523	Tiina Väisänen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Vikman, Juhon	tutkimusavustaja	99999	27,60%	01.09.2008	31.10.2008	29605301	1111942	523	Kjell Lemström	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja

Virkavapaudet/työsuhteet

Nimi	Nimike	Vakanssi nro	Hoitoprosentti	Alkupaivamaara	Loppupaivamaara	Talousarvioelin koodi	Projektikoodi	VA	Esityksen antaja	Pastaja
Ruotsalo, Tuukka	tutkija	99999	100,00%	01.09.2008	31.12.2009	29500113	34561	523	Eero Hyvönen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja
Alm, Olli	tutkimusavustaja	99999	100,00%	11.08.2008	14.08.2008	29500113	34561	523	Eero Hyvönen	Hannu Toivonen, laitoksen johtaja

Irtisanoutumiset

Nimi	Nimike	Vakanssi nro	Hoitoprosentti	Alkupaivamaara	Loppupaivamaara	Talousarvioelin koodi	Projektikoodi	VA	Esityksen antaja	Pastaja
Hairinen, Nina	tutkijakoulutettava	99999	100,00%	01.10.2008		29500112	700040	5234	Heikki Mannila	

LIITE 5
KE 16/2008
29.9.08

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen tutkimuksen toimenpidesuunnitelma 2007-2009

Tässä asiakirjassa kuvataan toimenpiteitä, joilla tietojenkäsittelytieteen laitos toteuttaa vuodesta 2007 lukien sen tavoiteohjelmaan sisältyvää tutkimusstrategiaa, matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan tavoiteohjelmaa ja tutkimuksen ja tutkimuksen kehittämisen toimenpidesuunnitelmaa sekä yliopiston strategiaa. Toimenpiteissä on otettu huomioon myös yliopiston tieteellisen arvioinnin (2005) sekä kansallisen tieteenala-arvion (2007) tuottamat suositukset ja kommentit.

Edellä mainittuihin asiakirjoihin viitataan jatkossa seuraavasti:

- Laitoksen tavoiteohjelma: *Tietojenkäsittelytieteen laitoksen tavoiteohjelma strategiakaudelle 2007-2009*, http://www.cs.helsinki.fi/docs/tktl_tavoiteohjelma-07-09.pdf
- Tiedekunnan tutkimuksen toimenpidesuunnitelma: *Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan tutkimuksen ja tutkimuksen kehittämisen toimenpidesuunnitelma 2007-2009*
- Yliopiston strategia: *Helsingin yliopiston strategia 2007-2009*, <http://www.helsinki.fi/lyhyesti/strategia/strategia2007-2009.pdf>
- Tieteellinen arviointi: *Research Assessment Exercise 2005, Evaluation Reports, University of Helsinki*, http://www.helsinki.fi/research2005/english/raportit/EF_Computer_Science.pdf
- Tieteenala-arvio: *Computer Science Research in Finland 2000-2006. International Evaluation* (Suomen Akatemian julkaisu 8/07), <http://www.aka.fi/Tiedostot/Tiedostot/Julkaisut/8.07%20Computer%20Scienceverkko.pdf>
- HIIT SAB: *Helsinki Institute for Information Technology HIIT Review*, 26-28 May 2008, toim. R. Katz

Laitoksen tutkimusstrategian laatiminen

Tieteellinen arviointi: *[The department] needs to set its own research agenda.*

HIIT SAB: *Develop a strategic research plan for the next ten years of [HIIT's] existence.*

Tieteellinen arviointi: *Though it is also a strength, we feel that the most serious weakness of the Department is the fact that it is overly specialised in one direction, data analysis. The current specialisation areas chosen for the Department are fine, but from the perspective of the discipline, it might be wise to strengthen research in other core areas.*

Tieteellinen arviointi: *Data analysis research is doing well in the Department and should continue. However, in the panel's view, instead of a constant search for new applications, the group should try to establish focal areas. [...] The distributed systems activities are difficult to evaluate; they would undoubtedly benefit from a more systematic approach.*

Laitoksen tavoiteohjelma: *Tutkimuksen uudet painopisteavaukset keskittyvät sellaisiin aiheisiin, jotka vastaavat tietoyhteiskunnan tarpeisiin, nousevat laitoksen nykyisten painopistealueiden pohjalta ja tukevat niitä sekä toisiaan. Samalla nykyisiä painopistealueita kehitetään edelleen.*

Toimenpiteet:

1. Laitoksen tavoiteohjelman tutkimusstrategiaa terävöitetään.

Toteutus: keväällä 2007 hyväksytty tavoiteohjelma vuosille 2007-9 sisältää selkeän strategian

Tietojenkäsittelytieteen laitos
Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta

PL 68 (Gustaf Hällströmin katu 2b), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 1915 1120, www.cs.helsinki.fi

Institutionen för datavetenskap
Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

PB 68 (Gustaf Hällströms gata 2b), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 1915 1120, www.cs.helsinki.fi/sv

Department of Computer Science
Faculty of Science

P.O. Box 68 (Gustaf Hällströmin katu 2b), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 19111, fax +358 9 1915 1120, www.cs.helsinki.fi/en

tutkimusaloista: Laitoksen ylläpidettäviksi vahvuuksiksi todetaan *data-analyysin ja liikkuvan tietojenkäsittelyn* painopisteet, uusiksi painopisteavauksiksi määritellään *palvelujen yhteistoiminta, (empiirinen) ohjelmistotutkimus ja läsnä-äly*.

2. **Laitoksen tutkimusryhmärakenne ja vastuulliset johtajat tunnistetaan**
Toteutus: tehdään talven 2008-9 aikana.
3. **Laitoksen tutkimusryhmät laativat omat tutkimusstrategiat.**
Toteutus: osalla ryhmistä on tutkimusstrategia, loput laativat viimeistään kevään 2009 aikana. Ryhmien strategioita käytetään apuna laitoksen tutkimusstrategian uudistamisessa vuosiksi 2010-12. Ryhmien strategiat uudistetaan vähintään kolmen vuoden välein.
4. **HIITille luodaan strategia.**
Toteutus: HIITin uusi johtosääntö on vahvistettu 2008. Uusi johtaja valitaan syksyllä 2008 ja strategia suunnitellaan uuden johtajan johdolla.

Laitoksen panostus strategisiin painopisteisiin

Laitoksen tavoiteohjelma: *Perustavoite on säilyttää tämä [tieteellisessä arvioinnissa todettu] korkea taso tutkimuksen painopistealueilla ja resurssien salliessa laajentaa tutkimusta uusilla painopisteavauksilla. Evaluoinnin arvosanan tuottama lisärahoitus pyritään ohjaamaan näiden painopistealueiden ja -avausten kehittämiseen.*

Tieteellinen arvointi: *The quality of research in software engineering should clearly be improved.*

Toimenpiteet:

5. **Suunnataan virkoja tavoiteohjelman mukaisiin painopisteisiin ja avauksiin.**
Toteutus: (1) Ohjelmistojen laatuun (painopiste "ohjelmistotutkimus") on suunnattu professori, täyttöprosessi kesken, nimitysesitys vuodenvaihteen 2008-9 tienoilla; (2) kaksi professorin virkaa on suunnattu liikkuvaan tietojenkäsittelyyn, palvelujen yhteistoimintaan ja läsnä-älyyn ja avattu hakuun 25.8.2008; (3) tietojenkäsittelytieteen sekä matematiikan ja tilastotieteen laitoksilla on yhteinen yhteinen 5-vuotinen poolivirka data-analyysissä (Aapo Hyvärinen, 2008-13); (4) Älykkäisiin järjestelmiin suunnataan yliopistonlehtoraatti (painopiste "data-analyysi"), avataan henkilöstösuunnitelman mukaan haettavaksi syksyllä 2008; (5) laitokselle perustettu kaksi 5-vuotista yliopistotutkijan virkaa, jotka kohdennettu algoritmeihin ja koneoppimiseen (painopiste "data-analyysi") sekä ohjelmistojärjestelmiin (painopisteavaus "ohjelmistotutkimus"), täyttöprosessi kesken, nimitykset todennäköisesti 15.9.2008); (6) kaksi tohtorikoulutettavan virkaa suunnattu väliaikaisesti hajautettuihin järjestelmiin ja tietoliikenteeseen (painopisteet "liikkuva tietojenkäsittely" ja "läsnä-äly") ja ohjelmistojärjestelmiin (painopiste "ohjelmistotutkimus"), nimitykset tehty keväällä 2008.

Virkarakenne

Tieteellinen arvointi: *there are far too few professors for the tasks of carrying out research, setting directions, and establishing priorities for the Department.*

Toimenpiteet:

6. **Laitoksen henkilöstösuunnitelmassa professorien suhteellista osuutta kasvatetaan.**
Toteutus: henkilöstösuunnitelmaa on päivitetty tähän suuntaan lukuvuonna 2007-8. Henkilöstö- ja rahoitusrakenteen vuoksi virkamutokset tapahtuvat kuitenkin hitaasti.

Opetuksen ja hallinnon kuormittavuus

Tietellinen arviointi: *The research active staff is overly burdened by teaching duties, which imperils its ability to carry out research. This is to a large extent caused by the high number of master's theses which have to be supervised, in particular in Software Engineering.*

Toimenpiteet

7. **Perustetaan maisteriklinikka koordinoimaan ja tukemaan gradun tekoa.**
Toteutus: maisteriklinikka perustettiin loppukeväästä 2007. Myös tutkintovaatimusten siirtymäajan päättymisen kesällä 2008 sekä 2000-luvulla laskeneet opiskelijamäärät vähentävät kuormitusta huomattavasti syksystä 2008 lukien.
8. **Perustetaan tutkimuskoordinaattorin virka laitoksen hallintoon.**
Toteutus: laitokselle nimitettiin vakinainen tutkimuskoordinaattori 1.8.2008 alkaen.
9. **Uudistetaan tutkinto- ja erikoistumislinjarakennetta vähentämään opetuksen kuormittavuutta ja edistämään pitkäjänteisempää töiden suunnittelua.**
Toteutus: laitoksen tutkintovaatimukset ja linjarakenne uudistettiin 1.8.2008 lukien: linjojen määrä karsittiin kolmeen, pakollisen opetuksen määrää vähennettiin.

Tohtorikoulutus

Tieteenala-arvio: *Higher priority should be given to improve the completion rates of doctoral students. The unit should consider developing a more systematic approach to supervision and appraisal, and may allocate more funding to support doctoral students.*

Helsingin yliopiston strategia: *Nuorten tutkijoiden uraa tuetaan tohtorin tutkinnon suorittamisaikana koulutuksen ja mentoroinnin avulla.*

Tiedekunnan tutkimuksen toimenpidesuunnitelma:

- *Tiedekunnan laitokset arvioivat alansa tohtoritarvetta ja ottavat sen huomioon esittäessään jatko-opiskeluoikeuksia. Samalla laitokset varmistavat koulutus- ja ohjausresurssien riittävyyden. Laitokset ottavat koulutuksessa huomioon tohtoreiden työelämävalmiuksien parantamisen sekä tohtorikoulutettavien urasuunnittelun.*
- *Ennen kuin laitos esittää opiskelijan ottamista tohtorikoulutukseen, se kartoittaa tohtorikoulutettavaksi haluavan mahdollisesti tarvitsemat lisäopinnot. Täten tohtorin tutkinnolle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa tohtorikoulutuksen yleisissä puitteissa.*
- *Laitoksia pyydetään tarkistamaan, onko tarvetta perustaa jatkotutkintojen seurantaryhmiä. Seurantaryhmien tehtävänä olisi säännöllisesti valvoa ja seurata väitöskirjatyön etenemistä ja tehdä tarvittaessa suosituksia siitä tai jatkotutkintoa varten suoritettavista opinnoista.*
- *Tiedekunnan laitokset tarjoavat tohtorikoulutettaville mahdollisuuden mentorointiin.*
- *Tiedekunnan laitokset tarjoavat tohtorikoulutettaville mahdollisuuden osallistua yliopiston järjestämään ohjaaja- ja esimieskoulutukseen.*

Toimenpiteet:

10. **Laitokselle perustetaan jatko-opintotoimikunta käsittelemään jatko-opintohakemukset, seuraamaan jatko-opintojen etenemistä ja ohjauksen laatua sekä käsittelemään poikkeustilanteet.**
Toteutus: johtoryhmä perusti toimikunnan keväällä 2008.
11. **Panostetaan jatko-opintojen suunnitelmallisuuteen.**
Toteutus: (1) Kesästä 2008 lukien jatko-opinto-oikeutta on haettu tiedekunnan uusien ohjeiden mukaan. Laitoksen ohjeissa korostetaan ohjaajan vastuuta jatko-opintojen aiheen muodostamisessa sekä tutkimussuunnitelman laatua ja realistisuutta. (2) Parhaille laitokselle

palkatuille jatko-opiskelijoille tehdään työsopimus jatko-opintosuunnitelman ajaksi sen hetkisen tiedossa olevan projektirahoituksen kestosta riippumatta. (3) Jatko-opintojen puolivälissä järjestetään tarkempi raportointi ja arviointi, jonka tavoitteena on jatko-opintosuunnitelman täsmentyminen. (4) Jatko-opinnot ja ohjaukset rekisteröidään laitoksen gradutietokantaa vastaavalla tavalla.

12. **Kehitetään jatko-opiskelijoiden saamaa ohjausta ja muuta tukea**

Toteutus: (1) Loppukeväästä 2008 lukien jokaiselle uudelle jatko-opiskelijalle nimitetään kaksi oman ryhmän ulkopuolista mentoria, jotka keskustelevat jatko-opiskelijan kanssa jatko-opinnoista ja tutkimuksesta 2 kertaa vuodessa. (2) Jatkotutkintovaatimukseen lisättiin syksystä 2008 lukien pakollinen jatko-opintoseminaari, jossa käsitellään alan tieteellistä toimintaa sekä opiskelijoiden tutkimussuunnitelmia ja -ongelmia sekä tuloksia. Seminaari tarjoaa myös puitteen jatko-opiskelijoiden verkostoitumiselle ja vertaistuelle.

13. **Tuetaan väitöskirjan viimeistelyä.**

Toteutus: Keväästä 2008 lukien laitos on rahoittanut hakemuksesta muutamia väitöskirjan viimeistelijöitä.

Helsingin yliopiston strategia: *Yliopisto profiloituu erityisesti tutkimukseen ja tutkijankoulutukseen.*

Toimenpiteet:

14. **Laitos vahvistaa rooliaan tutkijakouluissa ja edistää niiden verkostoitumista.**

Toteutus: (1) Laitoksen ja Hecse-tutkijakoulun aloitteesta Suomeen perustettiin kansallinen tutkijakoulujen verkosto Figsit, joka aloitti toimintansa vuonna 2007. (2) Laitos on mukana uudessa Future Internet -tutkijakouluhakemuksessa. Laitoksen koordinoimat koulut Hecse ja Combi hakivat rahoitusta toiminnan jatkamiseen ja laajentamiseen 29.8.2008 päättyneessä haussa.

Kansainvälistyminen

Helsingin yliopiston strategian kehityskohde: *Tutkimuksen [ja opetuksen] kansainvälistäminen.*

Tieteellinen arviointi: *While internationalisation has improved, more can be done.*

Tieteenala-arvio: *The panel believes that the Department can enrich its fields of research by hiring new faculty not only from its own students but also by encouraging faculty members to take more frequent sabbaticals out of Finland. [...] Recruitment from abroad is an opportunity little utilised so far.*

Tiedekunnan tutkimuksen ja tutkimuksen kehittämisen toimenpidesuunnitelma:

- *Tiedekunnan laitokset lisäävät yhteistyötä muiden maiden yliopistojen, tutkimusorganisaatioiden ja tohtorikoulutusohjelmien kanssa järjestämällä yhteistä koulutusta ja muodostamalla yhteisiä tohtorikoulutusohjelmia, hyödyntäen erityisesti EU:n puiteohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia.*
- *Tiedekunnan laitokset edistävät tohtorikoulutettavien kansainvälistä liikkuvuutta.*
- *Tiedekunnan ulkomaisten tohtorikoulutettavien osuus nostetaan 20 prosenttiin vuoteen 2012 mennessä.*

Toimenpiteet

15. **Rekrytointia ulkomailta tehostetaan.**

Toteutus: (1) Hajautettujen järjestelmien ja tietoliikenteen professuureista tiedotettiin kansainvälisesti (2008) erillisellä ilmoituksella. (2) Hecse-tutkijakoulun rekrytointikäytäntöä muutetaan vuodesta 2009 lukien helpottamaan kansainvälistä rekrytointia. (Laitoksen kirjoilla olevista jatko-opiskelijoista on syyskuussa 2008 ulkomaalaisten osuus 16,5%.)

16. **Virantäytöissä suositaan kansainvälistymistä**
Toteutus: vuonna 2008 uusitun henkilöstöpolitiikan mukaan virkojen täytössä eduksi luetaan määrätietoinen suunnitelma tutkimusvierailusta ulkomailla tai viimeaikainen ulkomailla oleskelu.
17. **Laitokselle perustetaan kansainvälistymisohjelma, josta voi hakea rahoitusta kansainväliseen toimintaan, myös henkilökunnan oleskeluun ulkomailla.**
Toteutus: ohjelma käynnistettiin toukokuussa 2008, kansainvälinen toiminta on lisääntynyt ja monipuolistunut.
18. **Tutkijakoulujen kansainvälisiä toimintoja kehitetään.**
Toteutus: (1) Hecse otti vuonna 2007 käyttöön matkastipendijärjestelmän, josta opiskelijat voivat hakea rahoitusta tieteellisiin kokouksiin ja vierailuihin. Tuloksena kansainvälinen aktiivisuus nousi huomattavasti vuodesta 2006. (2) Hecse haki vuonna 2007 Akatemialta rahoitusta yhteistoimintaan saksalaisen Konstanzin yliopiston vastaavan ohjelman kanssa. Rahoitusta ei myönnetty, ja sitä haettaneen uudestaan vuoden 2009 haussa.
19. **Laitoksen sapattijärjestelmän käyttöä lisätään.**
Toteutus: vuosittain kehityskeskusteluissa ja opetusohjelmasuunnittelussa.
20. **Ulkomaalaisten työhyvinvointia parannetaan.**
Toteutus: (1) Kaksikielisyyttä (suomi, englanti) lisätään tutkijoille relevantissa materiaalissa ja tilaisuuksissa. Kevästä 2007 laitoksen sähköpostipolitiikka edellyttää, että kaikissa laitoksen sähköpostilistalle lähetetyissä viesteissä on vähintään tiivistelmä englanniksi. (2) Laitoksen ulkomaalaisia tuetaan kevästä 2008 lukien omatoimisessa verkostoitumisessa ja vertaistuksessa sekä suomen kieleen ja kulttuuriin perehtymisessä. (3) Laitoksen työhyvinvointiryhmän yhteyteen perustettiin vuonna 2007 ulkomaalaisten hyvinvointiryhmä.

Laitoksen sisäinen tutkimusyhteistyö

Tieteellinen arviointi: *Co-operation between the research groups seems to be at a quite low level.*

Toimenpiteet:

21. **Tuetaan uudelle tutkimusalueelle siirtymistä.**
Toteutus: täytettiin vuonna 2008 yliopistotutkijan virka kriteerinä ohjelmistojärjestelmiin suuntautuva tutkimussuunnitelma muttei välttämättä alueen aiempaa tutkimusta.
22. **Korostetaan tutkimuksen huippuyksikön (FDK/Algodan) sekä HIITin roolia tutkimusryhmiä yhdistävinä yksiköinä.**
Toteutus: Algodan laajeni kattamaan useampia tutkimusryhmiä samalla, kun se sai huippuyksikköstatuksen vuosille 2008-13. HIIT organisoitui 2007 tutkimusohjelmiin, jotka yhdistävät eri ryhmiä.
23. **Laitoksella käynnistetään tutkimuskollokvio, jossa kullakin kerralla käsitellään yhteistä teemaa eri tutkimusryhmien näkökulmista.**
Toteutus: toteutettiin keväällä 2007
24. **HIITin eri tutkimusohjelmien ja -ryhmien työtä esitellään jatkuvassa, viikoittaisessa seminaarissa.**
Toteutus: käynnissä koko strategiakauden
25. **Sisäistä tutkimuksen verkkotiedotusta kehitetään**
Toteutus: laitoksen verkkolehteen, verkkosivuille tai sähköpostilistalle ryhdytään vuoden 2009 aikana systemaattisemmin kokoamaan ja julkaisemaan tietoa uusista tutkimushankkeista ja -tuloksista.

Yliopiston sisäinen yhteistyö

Tieteellinen arviointi: *[In interdisciplinary work,] more intensive co-operation and interaction with other departments, especially the mathematics and statistics department, would be helpful. [...] co-operation with the mathematics and statistics department should be intensified without further delay.*

Toimenpiteet:

26. **Tietojenkäsittelytieteen sekä matematiikan ja tilastotieteen laitoksille perustetaan yhteinen professorin virka.**
Toteutus: Aapo Hyvärinen sai data-analyysin 5-vuotisen pooliprofessuurin 2008-2013, virka on laitoksen yhteinen.
27. **Perustetaan tutkijatohtorin virka yhdessä fysiikan laitoksen kanssa.**
Toteutus: toteutettiin tiedekunnan strategisella rahoituksella vuonna 2007.

Sektorien välinen yhteistyö

28. **Bioinformatiikkaan perustetaan yhteisprofessori jonkin muun laitoksen kanssa.**
Toteutus: neuvottelut asiasta ovat käynnissä, esitys pyritään tekemään syksyn 2008 aikana.

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Helsingin yliopiston strategia: *Yliopiston yhteiskunnallinen vuorovaikutus toteutuu tutkimuksessa ja opetuksessa sekä vastavuoroiseen kumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä.*

Helsingin yliopiston strategia: *Yliopisto on mukana perustamassa osaamiskeskittymiä, joissa huippututkijat työskentelevät tiedon hyödyntäjien kanssa yhteistä infrastruktuuria käyttäen.*

Toimenpiteet:

29. **Laitoksen professorit osallistuvat aktiivisesti strategisen huippuosaamisen keskittymien (SHOK) rakentamiseen ja toimintaan.**
Toteutus: ICT SHOKissa Jukka Paakki (Tivit oy:n) hallituksen varajäsen, Jussi Kangasharju ja Lea Kutvonen keskeisissä rooleissa Future Internet ja Flexible Services -alueilla. Laitoksen henkilöitä on mukana Terveys ja hyvinvointi -SHOKin valmistelussa.
30. **Laitos käynnistää alumnitoiminnan.**
Toteutus: ainejärjestö TKO-älyn ja laitoksen alumnijärjestön perustava kokous on suunniteltu pidettäväksi 22.11.2008. Laitos kutsuu alumneja avointen ovien päivään syksyllä 2008 keskustelemaan alumnitoiminnasta.

Tiedottaminen ja näkyvyys

HIIT SAB: *Improve external communications and public relations to raise the visibility and the awareness of the Institutes in near-term.*

Toimenpiteet:

31. **Tiedottamista ja näkyvyyttä parannetaan.**
Toteutus: (1) HIITin www-sivut on uudistettu ja niitä päivitetään jatkuvasti, <http://www.hiit.fi>; (2) HIIT TV, <http://www.youtube.com/hiitv/>, luotiin 20.8.2008, se esittelee pieniä demoja HIITin tutkimustuloksista; (3) Visa Noronen palkattiin HIITin tiedottajaksi maaliskuussa 2008.

Tutkimuksen laadun seuranta ja kehittäminen

Tiedekunnan tutkimuksen toimenpidesuunnitelma: *Laitokset määrittävät tavoitteet korkeatasoisen tutkimuksen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ja laativat asian toteutuksen toimenpidesuunnitelmat. Niissä otetaan huomioon tutkimuksen arvioinnin suositukset.*

Toimenpiteet:

32. **Laitoksella laaditaan tutkimuksen toimenpidesuunnitelma.**

Toteutus: laitoksen tavoiteohjelma sekä tämä dokumentti.

Tiedekunnan tutkimuksen toimenpidesuunnitelma: *Tiedekunta seuraa tutkimuksen kehittymistä seuraavilla, tutkimuksen volyymin ja laadun seurantamittareilla [...]: Tutkimuksen tasosta ja tilasta raportoidaan vuosittain kunkin laitoksen vuosikertomuksessa, josta tulee ilmetä yllä kuvatut muuttujat. Tuloksia seurataan vuosittaisissa tiedekunnan ja laitosten välisissä tulosneuvotteluissa.*

Toimenpiteet:

33. **Laitos raportoi kyseiset tiedot vuosiraportissaan ja tavoiteneuvotteluissa.**

Toteutus: syksystä 2008 lähtien sitä mukaa, kun mittareihin tarvittavia tietoja on saatavilla.

KK 16/2008
29.9.08
LIITE 6
1(8)

Yhteiskunnallinen vaikutus

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: laitoksen johtaja]

Sisällysluettelo

- 1 Yleiskuva
- 2 Tutkimusyhteistyö
- 3 Opetus
- 4 Alumnitoiminta
- 5 Tiedeopetusyhteistyö pääkaupunkiseudun lukioiden kanssa
- 6 Standardointi
- 7 Jäsenyydet eri järjestöissä
- 8 Julkisuuskuva

Yleiskuva

Laitos on aktiivisesti vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä tutkimuksen että opetuksen kautta. Monipuolisen tutkimusyhteistyön kautta laitoksen tieto ja taito leviävät yhteiskunnan eri tahoille. Laitokselta valmistuneet maisterit työllistyvät haastaviin tehtäviin yrityksissä ja muissa organisaatioissa. Laitos on haluttu yhteistyökumppani ja laitokselta valmistuneet opiskelijat haluttuja työntekijöitä, mikä osoittaa laitoksen opetuksen ja tutkimuksen tärkeyden yhteiskunnalle.

Tutkimusyhteistyö

Laitos ja HIITin perustutkimusyksikkö tekevät tutkimusyhteistyötä teollisuuden, julkisen sektorin ja muun akateemisen yhteiskunnan kanssa.

Yritykset rahoittavat vuosittain merkittävän osan laitoksen ja perustutkimusyksikön tutkimusprojekteista, sekä suoraan että Tekes-projektien myötä, mikä osoittaa laitoksen tutkimuksen relevanssin teollisuudessa. Tutkimusyhteistyötä tehdään myös EU:n rahoittamissa projekteissa yritysten kanssa. Yhteistyöpartnerit toimivat mm. seuraavilla alueilla: tietotekniikka ja tietoliikenne, media, kielipalvelut, elektroniikka ja lääketiede. Laitoksen ja perustutkimusyksikön tutkijat toimivat myös konsultteina sekä järjestävät kursseja yrityksissä. Laitoksen ja perustutkimusyksikön tutkimuksesta on syntynyt useita spin-off -yrityksiä.

Sekä laitos että perustutkimusyksikkö tekevät hyvin aktiivista yhteistyötä *julkisen sektorin ja akateemisten tutkimuslaitosten* kanssa. Laitoksella kehitetyillä menetelmillä ja ohjelmilla voi olla suuri vaikutus muilla aloilla ja niiden kautta koko yhteiskunnalle. Esimerkiksi laskennallisten menetelmien kehitys lääketieteelliseen genetiikkaan on helpottanut uusien geenien löytämistä, mikä puolestaan voi johtaa parempiin hoito- ja diagnoosimenetelmiin.

Opetus

Laitokselta valmistuneet opiskelijat työllistyvät erinomaisesti alan tehtäviin -- itse asiassa useimmat työllistyvät jo opintojen aikana. Myös tohtoreista suuri osa työllistyy yrityksiin. Oppisisältöjen työelämärelevanssia tarkastellaan yhteistyössä työnantajien kanssa.

Alumnitoiminta

2(8)

Alumnitoiminnan tavoitteena on alumnien, opettajien, opiskelijoiden ja tutkijoiden yhteistyö, josta on hyötyä kaikille osapuolille sekä yhteiskunnalle.

Alumneille toiminta tarjoaa mahdollisuuksia vanhojen opiskelukavereiden ja opettajien tapaamiseen, uusien kontaktien luomiseen, opetus- ja tutkimusyhteistyöhön, laitoksen toimintaan vaikuttamiseen, laitokselta valmistuvien rekrytointiin, sekä ajankohtaiseen tietoon laitoksesta ja yliopistosta.

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen (TKTL, aiemmin TKOL) alumnitoiminta käynnistyy syksyllä 2008. Joukko entisiä opiskelijoita on järjestäytymässä alumnijärjestöksi, ja laitos ryhtyy samassa yhteydessä järjestämään alumnitoimintaa yhteistyössä yhdistyksen kanssa. Ensimmäinen laitoksen järjestämä alumnitilaisuus on avointen ovien päivä 17.10.2007 ja etenkin sen yhteydessä järjestettävä vapaamuotoinen tapaaminen viinilasin ääressä. Laitoksella on alustavasti suunniteltu noin yhtä alumnitilaisuutta per vuosi sekä sähköistä tiedotusta ajankohtaisista asioista.

Laitos toivoo saavansa alumnien kautta asiantuntevia näkemyksiä opetuksen, tutkintojen ja tutkimuksen kehittämiseen. Alumnit voivat osallistua gradujen ohjaamiseen, pitää vierailuluentoja tai puhua työelämätilaisuuksissa. Laitos toivoo myös voivansa vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan alumnien avulla, mm. välittämällä tutkimukseen ja tieteeseen perustuvia näkemyksiä alasta sekä kasvattamalla alan ja laitoksen näkyvyyttä ja arvostusta. Opiskelijoiden työelämäyhteyksien parantamiseksi tavoitteina on myös opiskelijoiden ensimmäisten harjoittelupaikkojen järjestäminen sekä alumnien rahoittaman stipendiraaston perustaminen.

Tiedeopetusyhteistyö pääkaupunkiseudun lukioden kanssa

Laitos tarjoaa pääkaupunkiseudun lukiolaisille mahdollisuuden opiskella yliopistotasoisia tietojenkäsittelytiedettä jo kouluaikoina. Tämä tiedeopetus (<http://www.cs.helsinki.fi/tiedeopetus/>) on toteutettu yhteistyössä useiden pääkaupunkiseudun lukioden kanssa. Yhteistyön puitteissa lukiolaiset voivat suorittaa tietojenkäsittelytieteen peruskursseja. Suoritukset voi sisällyttää koulun hyväksymällä tavalla lukion oppimäärään ja ne otetaan huomioon myös varsinaisiin tietojenkäsittelytieteen opintoihin, jos opiskelija aikanaan tulee yliopistolle tutkintoon tähtääväksi opiskelijaksi.

Standardointi

Laitos osallistuu aktiivisesti internetiin liittyvään standardointiin mm. Internetin kehitysyhteisössä (Internet Engineering Task Force (IETF) (<http://www.ietf.org/>)) sekä muissa alan keskeisissä järjestöissä (World Wide Web Consortium (W3C) (<http://www.w3c.org/>), Wireless World Research Forum (WWRF) (<http://www.ww-rf.org/>), Object Management Group (OMG) (<http://www.omg.org/>) ja Wireless University Forum (<http://www.twuf.com/>)).

Jäsenyydet eri järjestöissä

Laitos osallistuu avoimen lähdekoodin järjestöjen toimintaan sekä kansainvälisellä että kansallisella tasolla. Helsingin yliopisto kuuluu tietojenkäsittelytieteen laitoksen kautta seuraaviin foorumeihin ja yhteisöihin: Linux Foundation (<http://www.linux-foundation.org/>), Finnish Linux and Open Source Initiative (FILOSI) (<http://www.filosi.fi/>) ja Suomen Open Source -keskus COSS (<http://www.coss.fi/>). Lisäksi laitos osallistuu Internetin kehitysohjelmaan standardiehdotuksilla (ks. yllä).

Laitos on myös Digital Media Services Association (DIMES) (<http://www.dimes.fi/>)-järjestön jäsen. Sen tarkoituksena on "edistää ICT-toimialaan liittyvien teknologia- ja palveluinnovaatioiden kehittämistä Suomessa sekä edistää yritteliäisyyttä, terveitä liiketoiminnan muotoja ja korkealaatuista tutkimusta sekä kehitys- ja liiketoiminnan yleisiä edellytyksiä".

HIIT on jäsenenä WWRF:ssä (<http://www.ww-rf.org/>), Dimes ry (<http://www.dimes.fi/>):ssä ja EU:n teknologiayhteisössä (technology platform) Mobile and Wireless Communications (eMobility)

(<http://www.emobility.eu.org>) . HIIT osallistuu myös teknologiyhteisön Networked & Electronic Media (NEM) (<http://www.nem-initiative.org>) toimintaan, mutta siellä jäsenenä ovat yksittäiset henkilöt.

3(8)

Julkisuuskuva

Yhteiskunnallisessa vuorovaikutuksessa laitoksen tavoitteena on osoittaa eri foorumeilla, että tietojenkäsittely on yhteiskuntamme eri lohkoilla välttämätön kasvava ala, ja siten sen huippuosaamiselle ja -osaajille on yhä enemmän kysyntää. Tämä viesti kohdistetaan sekä tutkimus- ja koulutusrahoituksesta päättävälle taholle että opiskelupaikkaansa valitsevalle nuorisolle.

Haettu osoitteesta http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Yhteiskunnallinen_vaikutus

- Sivua on viimeksi muutettu 23. syyskuuta 2008 kello 18.32.
- Tämä sivu on näytetty 1906 kertaa.
- Tietosuojakäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta
- Vastuuvapaus

Opiskelijat

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: opintoesimies]

Tietojenkäsittelytieteen laitoksella on noin 2400 kirjoilla olevaa opiskelijaa, joista n. 20 % on naisia. Jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä on noin 80-90. Konsistorin vahvistama perustutkinto-opiskelijoiden vuotuinen sisäänpääsykiintiö on 130 uutta opiskelijaa (v. 2008). Erillishaussa valitaan lisäksi aiempien opintojen perusteella n. 20-40 opiskelijaa. Vuosittaiset luvut löytyvät laitoksen vuosikertomuksesta (<http://www.cs.helsinki.fi/vuosi2006/katsaus/opiskelu.pdf>) .

Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia on kuvattu luvussa Peruskoulutus.

Ks. myös yliopiston käsikirjaa (https://alma.helsinki.fi/download/2000000059142/toimintakasikirja_d._tukipalvelut.versio1.4.pdf) , luku D.2.3. Opiskelijapalvelut.

Haettu osoitteesta <http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Opiskelijat>

- Sivua on viimeksi muutettu 24. syyskuuta 2008 kello 06.57.
- Tämä sivu on näytetty 1962 kertaa.
- Tietosuojakäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta
- Vastuuvapaus

5(8)

Kieli- ja käännöspalvelut

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: toimistopäällikkö]

Laitoksen omat kielipalvelut tarjoavat henkilökunnalle ruotsin ja englannin kielen käännösapua ja tarkastusta (https://www.cs.helsinki.fi/henkilokunta-intranet/palvelut/language_services.html).

Haettu osoitteesta http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Kieli-_ja_k%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6spalvelut

- Sivua on viimeksi muutettu 28. toukokuuta 2007 kello 12.11.
- Tämä sivu on näytetty 1569 kertaa.
- Tietosuojakäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta
- Vastuuvapaus

Tiedonhallinta

6 (8)

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: toimistopäällikkö]

Tiedonhallinnassa laitos seuraa keskeistä lainsäädäntöä sekä yliopiston antamia ohjeita (ks. tarkemmin yliopiston toimintakäsikirja) että valtiobarainministeriön ohjeita (http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/05_valtionhallinnon_tietoturvallisuus/20061127Henkil/name.jsp).

Arkistonmuodostusjärjestelmästä (<https://alma.helsinki.fi/doclink/48854>) löytyy tietoa säilytysohjeineen. Helsingin yliopiston arkistojohtosäännössä (<http://notes.helsinki.fi/halvi/hallinto/johto.nsf/>) määrätään arkistotoimen organisoinnista, asiakirjojen käsittelystä, säilyttämisestä sekä hävittämisestä. Siinä määritellään myös vastuutahot asiakirjan elinkaaren eri vaiheissa. Jokainen Helsingin yliopiston palveluksessa tai virassa oleva on vastuussa hallussaan olevista asiakirjoista ja tiedoista.

Laitoksen johtoryhmän päätöksistä pidetään pöytäkirjoja (<http://cs.helsinki.fi/johtoryhma/>), jotka ovat luettavissa laitoksen www-sivuilla.

Laitos käyttää tiedonhallintaan valtionhallinnon ja yliopiston järjestelmiä sekä joitakin omia järjestelmiä. Mm. seuraavat sähköiset järjestelmät ovat käytössä:

- opintoasiat, yleiset: Opiskelijarekisteri (Oodi) (<http://www.helsinki.fi/opiskelijarekisteri/oodi/index.html>), Sähköiset opinnäytteet (E-thesis) (<http://ethesis.helsinki.fi/>)
- opintoasiat, laitoksen kehittämät: Opetustietokanta (sisäistä opetussuunnittelua varten), Ilmoittautumisjärjestelmä (Ilmo) (<http://ilmo.cs.helsinki.fi/>), Kurssikirjanpitojärjestelmä (Kurki) (<https://ilmo.cs.helsinki.fi/kurki/servlet/index>), Opintojensuunnittelujärjestelmä (Desmond) (<https://ilmo.cs.helsinki.fi/desmond/index.html>), Graduhallintotietokanta (<https://ilmo.cs.helsinki.fi/gradu/servlet/hae>), Kurssipalautejärjestelmä (<https://ilmo.cs.helsinki.fi/kurssit/raporttivalikko.html>)
- talousasiat: Ostoslaskut (Rondo), Tietovarasto (Ilmi), Yleislaskutusohjelma (Pro eLaskutus), Matkalaskujärjestelmä (WebTraveller) (<https://alma.helsinki.fi/doclink/21210>)
- tutkimusasiat: Julkaisut (JULKI) (<https://julki.linneanet.fi/>), Tutkimushankkeet (TUHTI) (<http://www-db.helsinki.fi/tuhti/index.shtml>), Muu tieteellinen toiminta (MUTI) (<http://www-db.helsinki.fi/muti/index.shtml>), Asiantuntijat (ASTI) (<http://www-db.helsinki.fi/asti/index.shtml>), Yhteiskunnallinen vaikuttaminen (YHTI) (<http://www-db.helsinki.fi/yhti/index.shtml>) ja Patentit (PATENTTI) (<http://www-db.helsinki.fi/patentti/index.shtml>)
- henkilöstöasiat: Palkka- ja henkilöstöhallinto (Personec F), Tietovarasto (Ilmi)
- yleishallinto: Optimaze, Laitoksen työtilajärjestelmä (Nero)

Laitos huolehtii sekä tietosuojasta että tietoturvallisuudesta.

Haettu osoitteesta <http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Tiedonhallinta>

- Sivua on viimeksi muutettu 23. toukokuuta 2008 kello 06.00.
- Tämä sivu on näytetty 3391 kertaa.
- Tietosuojakäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta
- Vastuuvapaus

Taloushallinto

7(8)

Toimintakäsikirja

[Luvun ylläpitovastuu: toimistopäällikkö]

Taloushallintoon liittyvä päätöksenteko on säädetty hallintojohtosäännössä ja taloussäännössä (<https://alma.helsinki.fi/doclink/118828>). Laitoksen talousasioiden hoitamisessa noudatetaan taloussäännön lisäksi valtion kirjanpitolakia, muita valtiotalouden hoitoa koskevia säädöksiä ja valtion tilivirastoilleen antamia ohjeita yliopiston kvestuurin määräämällä ja ohjeistamalla tavalla. Kvestuurin (<https://portal-07.it.helsinki.fi/tab/2994>) alma-sivuilla löytyy taloushallintoa koskevia ohjeita: (<https://portal-09.it.helsinki.fi/doclink/117373>) Kvestuurin ylläpitämistä tilipuitteista (<https://portal-07.it.helsinki.fi/doclink/117372>) selviää laitoksen vastuualueet sekä tilikartasto talousarviotilien ja liikekirjanpidontilien osalta.

Laitoksen johtoryhmä (<http://www.cs.helsinki.fi/johtoryhma/>) päättää laitokselle osoitettujen jakamattomien määrärahojen käyttöperiaatteista ja hyväksyy laitoksen talousarvion vuosittain. Laitoksen henkilökuntaa informoidaan vuosittain laitoksen henkilöstökokouksissa henkilöstökokouksissa (<http://www.cs.helsinki.fi/johtoryhma/laitoskokous/index.html>) laitoksen taloudesta ja laitostalouden tulevaisuudesta. Laitos vastaa tutkimusrahoituksen hakemisesta ja niiden alaan liittyvien tutkimushankkeiden hallinnoinnista.

Laitoksen taloushallinto on osa koko yliopiston taloushallintoa. Osa laitosta koskevista talousasioista hoidetaan laitoksella, osa kvestuurin Kumpulán kampuspalvelukeskuksessa ja osa keskitetysti konsernikirjanpidon toimesta kvestuurissa. Taloushallinnon ketjut ovat pitkiä ja alkavat talousasian hoidosta laitoksella ja päättyvät kvestuurin kirjanpitoon. Taloushallinnon toiminnot (meno-, tulo-, matkalaskut, kirjanpito, raportointi jne.) tapahtuvat yliopistossa käytössä olevien sähköisten järjestelmien kautta. Talousasioita hoidetaan laitoksella laitoksen toimiston työjärjestyksen mukaisesti. Hiitin perustutkimusyksikkö käyttää hyödykseen laitoksen hallintopalveluja, mutta hoitaa itsenäisesti osan talousasioitaan, kuten menolaskujen tiliöinnin.

Laitoksen taloushallinnon päätehtävät ovat:

- Toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta
 - laitostalouden suunnittelu- ja esittelytehtävät
 - määrärahojen seuranta: budjetti ja kustannusseuranta
 - dekaanin kanssa käytävien tavoiteneuvotteluasiakirjojen valmistelu
 - raportointi edelliseltä toimintavuodelta: tilastot
 - tilinpäätöksen valmistelu
 - oikaisukirjaukset kirjanpitoon muistiotositteiden perusteella
- Laitosjohton päätöksenteon tueksi tehtävät talousselvitykset ja laskelmat

Laitoksella toimivien täydentävän rahoituksen projektien keskitetyt taloushallintopalvelut sekä maksuliikenne (tulot ja menot) hoidetaan Kumpulán kampuspalvelukeskuksessa (<https://portal-10.it.helsinki.fi/doclink/2159>).

Haettu osoitteesta <http://qm.cs.helsinki.fi/wiki/index.php/Taloushallinto>

- Sivua on viimeksi muutettu 23. toukokuuta 2008 kello 05.54.
- Tämä sivu on näytetty 2925 kertaa.
- Tietosuojaikäytäntö
- Tietoja Toimintakäsikirjasta

- Vastuuvapaus

8(8)